

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

EUROOPA KOMISJON

KOMISJONI TEADE

Juhend liikmesriikidele rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimiseks

(2016/C 276/01)

SISUKORD

1.	Viited õigusaktidele ja tekst	2
2.	Taust	2
3.	Rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimine	4
3.1.	Valimine kooskõlas riigihanke-eeskirjade ja -põhimõtetega	4
3.1.1.	Valimine kooskõlas direktiivi 2004/18/EÜ või direktiivi 2014/24/EL sätetega	4
3.1.2.	Riigihangete direktiivis sätestatud piirmäärast väiksem maht: valimine kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu põhimõtetega	7
3.2.	Euroopa Investeerimispanka (EIP) määramine	7
3.3.	Euroopa Investeerimisfondi (EIF) määramine	8
3.4.	Rahvusvaheliste finantsasutuste määramine	8
3.5.	Sisetehing	9
3.5.1.	Asutusesiseste üksuste volitamise tingimused, kuni direktiiv 2014/24/EL üle võetakse või kuni 18. aprillini 2016 – olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem	9
3.5.2.	Asutusesiseste üksustega lepingu sõlmimise tingimused pärast direktiivi 2014/24/EL ülevõtmist (direktiivi 2014/24/EL artikkel 12) või pärast 18. aprilli 2016	11
3.6.	Asutustevaheline koostöö	14
3.6.1.	Asutustevahelise koostöö tingimused, mis kehtivad kuni direktiivi 2014/24/EL ülevõtmiseni või kuni 18. aprillini 2016 – olenevalt sellest, kumb on varasem	15
3.6.2.	Asutustevahelise koostöö tingimused pärast direktiivi 2014/24/EL ülevõtmist või pärast 18. aprilli 2016	16
3.7.	Komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 nõuded	17
3.7.1.	Valikukriteeriumid	17
3.7.2.	Hankelepingu kriteeriumid	18
3.7.3.	Pädevusraamisiku elemendid	19
4.	Viide, lingid	19

1. Viited õigusaktidele ja tekst

Viited õigusaktidele	Artiklid
Määrus (EL) nr 1303/2013 ⁽¹⁾	Artikli 37 lõige 1 – Rahastamisvahendid
Ühissätete määrus (edaspidi „ühissätete määrus“)	Artikli 38 lõiked 4 ja 5 – Rahastamisvahendite rakendamine
Määrus (EL) nr 480/2014 ⁽²⁾	Artikkel 7 – Rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valiku kriteeriumid
Komisjoni delegeeritud määrus (edaspidi „komisjoni delegeeritud määrus“)	
Määrus (EL) nr 1305/2013	
Direktiiv 2004/18/EÜ	
Direktiiv 2014/24/EL	

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

⁽²⁾ Komisjoni 3. märtsi 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 480/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta (ELT L 138, 13.5.2014, lk 5).

2. Taust

Korraldusasutused, kes soovivad kasutada rahastamisvahendeid programmi eesmärkide saavutamiseks, võivad täita rakendusülesandeid ise, investeerida äsja loodud või olemasoleva õigussubjekti kapitali või delegeerida rakendusülesanded muudele asutustele ⁽¹⁾. Viimaseks puhuks on ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punktis b sätestatud eri võimalused rahastamisvahenditega seotud rakendusülesannete delegeerimiseks. Käesoleva juhendi eesmärk on selgitada sellise delegeerimise võimalusi ⁽²⁾.

Rahastamisvahendeid võib rakendada struktureeritult fondifondi kaudu või ilma selleta. Kui rahastamisvahendeid rakendatakse struktureeritult, sh fondifondi kaudu, valitakse tavaliselt kaks asutuste tasandit: fondifondi rakendav asutus ja asutused, mis rakendavad konkreetset rahastamisvahendit (konkreetsed rahastamisvahendid), st finantsvahendajad (mõlemale viidatakse allpool kui rahastamisvahendeid rakendavatele asutustele). Korraldusasutus otsustab, milline on kõige sobivam rakendusstruktuur, võttes arvesse ühissätete määruse artikli 37 lõikes 2 sätestatud eelhindamise tulemusi.

Ühissätete määrusega määratakse kindlaks mitut liiki üksused, kellele korraldusasutused võivad rahastamisvahendite rakendusülesanded delegeerida, täpsustamata, milliseid menetlusi on delegeerimisel vaja järgida.

Ühissätete määruse artikli 37 lõikes 1 meenutatakse üldpõhimõtteid, millega korraldusasutused peavad olema kooskõlas, sh rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimisel: nad peavad järgima kohaldatavat õigust, eelkõige riigiabi- ja riigihankeõigust, ning peavad seega tagama, et järgitakse rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimisel kohaldatavaid kõiki eeskirju, vajaduse korral pärast konsulteerimist riikide konkurentsiasutustega. Kooskõlas ühissätete määruse

⁽¹⁾ Vt ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punktid a, b ja c.

⁽²⁾ Kui rahastamisvahendeid rakendava asutuse valimiseks on vaja sõlmida teenuste hankeleping, kohaldatakse artikli 38 lõike 4 punkti a alusel selliste üksuste valimisel käesolevas märkuses selgitatud eeskirju.

artikli 38 lõikega 4 peavad rahastamisvahendeid rakendavad asutused tagama kohaldatava õiguse (muu hulgas riigihankeõiguse) järgimise. Ühissätete määruse artikli 38 lõige 5, mis kajastab Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) põhimõtteid, sedastab ka, et finantsvahendajad tuleb valida avatud, läbipaistva, proportsionaalse ja mittediskrimineeriva menetluse alusel, vältides huvide konflikte ⁽³⁾.

Peale selle sisaldavad komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõiked 1 ja 2 erinõudeid, mida kohaldatakse rahastamisvahendeid rakendavate asutuste (erandiks on EIP ja EIF) valikul, ning artikli 7 lõige 3 sisaldab nõudeid, mida kohaldatakse fondifonde rakendavate asutuste (sh EIP ja EIF) finantsvahendajate valikul.

Rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimine ei lange ilmtingimata kokku rahastamisvahendi tegevuse valikuga ⁽⁴⁾.

Tegevuse valib korraldusasutus ⁽⁵⁾. Erinevalt rahastamisvahendit rakendava asutuse valikust ei kohaldata tegevuse valikul riigihanke-eeskirju ja -põhimõtteid ega komisjoni delegeeritud määruse artiklit 7.

Võttes arvesse olukordi, kus ei kehti riigihanke-eeskirjad ja mida on selgitatud allpool, kuuluvad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide õigusraamistiku alusel loodud rahastamisvahendeid rakendavate asutuste teenused riigihanke-eeskirjade ja -põhimõtete kohaldamisalasse. Seega peab selliste üksuste valimine (olgu need siis fondifonde rakendavad asutused või finantsvahendajad) olema kooskõlas kohaldatava õigusega.

Kohaldatava riigihangete direktiivi (direktiiv 2004/18/EÜ või direktiiv 2014/24/EL) kindlaksmääramine sõltub kuupäevast, millal alustab valikumenetlust avaliku sektori hankija ⁽⁶⁾ (s.o rahastamisvahendit rakendava üksuse teenuste ostu käsitleva programmi korraldusasutus), või kuupäevast, millal tehakse otsus kasutada hankelepingu sõlmimiseks läbirääkimistega menetlust ilma eelneva hankekuulutuseta, aga ka direktiivi 2014/24/EL ülevõtmise kuupäevast. Ettevõttesisesel ja haldusasutuste vahelise koostöö korral on tähtis kuupäev, millal avaliku sektori hankija otsustas lõplikult, et riigihankelepingu sõlmimiseks ei kasutata riigihankekuulutust, ⁽⁷⁾ selleks et määrata kindlaks, kas kohaldatakse kohtupraktikas välja kujunenud tingimusi või direktiivi 2014/24/EL sätteid (vt allpool punktid 3.5 ja 3.6) ⁽⁸⁾.

18. aprill 2016 oli direktiivi 2014/24/EL liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtaeg. Avaliku sektori hankijad peavad kohaldama enne seda kuupäeva vastu võetud ülevõtmismeetmeid. Pärast seda kuupäeva peavad avaliku sektori hankijad kohaldama direktiivi 2014/24/EL sätteid isegi siis, kui liikmesriigid ei ole direktiivi siseriiklikku õigusesse üle võtnud. Alates 18. aprillist 2016 tuleb täielikult järgida kõiki direktiivi sätteid, sh neid, mis käsitlevad ettevõttesisest ja haldusasutustevahelist koostööd.

⁽³⁾ Kohustust järgida avatud, läbipaistvat, proportsionaalset ja mittediskrimineerivat valikumenetlust, vältides huvide konflikte, järgitakse ka siis, kui finantsvahendajad valitakse kooskõlas riigihanke-eeskirjade ja põhimõtetelega. Kui finantsvahendajaga on võimalik sõlmida otseleping, peaksid avaliku sektori hankijad kontrollima, kas kõnealust finantsteenust saaks pakkuda mitu üksust, kellega saab sõlmida otselepingu. Kui see on nii, peavad avaliku sektori hankijad korraldama avatud, läbipaistva, proportsionaalse ja mittediskrimineeriva valiku, et vältida asjaomaste üksuste vahelisi huvide konflikte kooskõlas ühissätete määruse artikli 38 lõikega 5. Üks viis tagada nende nõuete järgimine on teavitada väljaspool direktiivi menetlusnõudeid kõiki ajaomaseid üksusi kavandatavast finantsteenuste lepingust ja võimaldada neil teha oma pakkumine, mida avaliku sektori hankija hindab.

⁽⁴⁾ Tegevuse valikut tuleb mõista kui otsust toetada programmi raames rahaliselt rahastamisvahendit ja mitte edasisi investeeringuid rahastamisvahendist lõppsaajale.

⁽⁵⁾ ERFi/Ühtekuuluvusfondi/ESFi jaoks peab korraldusasutus valida rahastamisvahendi tegevuse kooskõlas ühissätete määruse artikli 125 lõike 3 punktiga a. EAFRD jaoks tuleb rahastamisvahendi tegevus valida kooskõlas määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 65 lõikega 4 ning artiklitega 66 ja 49.

⁽⁶⁾ Avaliku sektori hankija on määratletud direktiivi 2004/18/EÜ artikli 1 lõikes 9 (avaliku sektori hankijad on riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused, avalik-õiguslikud isikud, ühe või mitme sellise omavalitsuse või avalik-õigusliku isiku moodustatud ühendused) ja direktiivi 2014/24/EL artikli 2 lõikes 1 (avaliku sektori hankijad on riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused, avalik-õiguslikud isikud, ühe või mitme sellise omavalitsuse või avalik-õigusliku isiku moodustatud ühendused).

⁽⁷⁾ Asjaomane kuupäev otsustamiseks, millist direktiivi kohaldada, on päev, mil avaliku sektori hankija valib välja menetlusliigi, mida tuleb järgida, ja otsustab lõplikult, kas hankelepingu sõlmimiseks on vaja kohaldada väljakuulutamisega hankemenetlust (vt ka kohtuasi C-576/10: komisjon vs. Madalmaad, punkt 52).

⁽⁸⁾ Riigihankelepingu sõlmimise otsus peab olema tõendatud, kuid täpse otsustusvormi kohta ei ole kehtestatud juriidilisi nõudeid. Komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 kohaste kriteeriumidega ei kaasne igal juhul hankelepingu sõlmimine, kuid kuupäeva, mil avaliku sektori hankija tegi hindamise põhjal otsuse, võib määrata päevaks, mil avaliku sektori hankija lõplikult otsustas, et riigihankelepingu sõlmimiseks ei kohaldata väljakuulutamisega hankemenetlust.

Tuginedes Euroopa Kohtu praktikale, käsitletakse direktiivis 2014/24/EL konkreetselt ülesannete andmist neile avalik-õiguslikele isikutele, mida omavad ja kontrollivad avaliku sektori hankijad (vertikaalne või ettevõttesisene koostöö), ning haldusasutustevahelist koostööd (horisontaalne koostöö). Kuni direktiivi 2014/24/EL liikmesriigi õigusesse ülevõtmise kuupäevani tuleb mõlemat tüüpi koostöö raames sõlmitud riigihankelepingute puhul võtta arvesse kohtupraktikas väljakujunenud tingimusi (vt punktid 3.5.1 ja 3.6.1 allpool).

Tuleb märkida, et rahastamisvahendeid rakendavate asutuste võimalik kindlaksmääramine Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmide raames ei vabasta avaliku sektori hankijaid kohustusest kohaldada nende asutuste valimisel riigihanke-eeskirju ja -põhimõtteid.

3. Rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimine

3.1. Valimine kooskõlas riigihanke-eeskirjade ja -põhimõtetega

Korraldusasutused peavad rahastamisvahendeid rakendavad asutused valima riigihanke-eeskirjade ja -põhimõtte kohaselt, välja arvatud allpool kirjeldatud olukordades ja juhul, kui korraldusasutused otsustavad ise rakendada rahastamisvahendeid kooskõlas ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punktiga c. Neid norme peavad järgima ka vahendusasutused⁽⁹⁾ ja fondifonde rakendavad asutused, mis on avaliku sektori hankijad.

Riigihankelepingute sõlmimine liikmesriikide ametiasutuste poolt või nende nimel peab olema kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) põhimõtetega – eelkõige kaupade vaba liikumine, asutamisevabadus ja teenuste osutamise vabadus – ning muude asjaomaste aluspõhimõtetega, nagu võrdne kohtlemine, mittediskrimineerimine, vastastikune tunnustamine, proportsionaalsus ja läbipaistvus. Teatavat maksumust ületavate riigihankelepingute puhul koordineeritakse riiklikke hankemenetlusi selle tagamiseks, et kõnealuseid põhimõtteid praktikas järgitakse ning et riigihanked oleksid konkurentsile avatud. Selliste riigihankelepingute suhtes kohaldatakse riigihangete direktiive (direktiiv 2004/18/EÜ või 2014/24/EL).

3.1.1. Valimine kooskõlas direktiivi 2004/18/EÜ või direktiivi 2014/24/EL sätetega

3.1.1.1. Piirmäärad

Teenuste hankelepingute puhul viidatakse direktiivi 2004/18/EÜ artiklis 7 ja direktiivi 2014/24/EL artiklis 4 kahele piirmäärale, millest suurema maksumuse puhul kohaldatakse asjaomast direktiivi⁽¹⁰⁾:

- 135 000 eurot teenuste hankelepingute puhul, mille on sõlminud direktiivi 2004/18/EÜ IV lisas ja direktiivi 2014/24/EL I lisas keskvalitsusasutustena loetletud avaliku sektori hankijad;
- 209 000 eurot asjade ja teenuste hankelepingute puhul, mille on sõlminud muud liiki avaliku sektori hankijad.

Kooskõlas direktiivi 2004/18/EÜ artikliga 7 ja direktiivi 2014/24/EL artikliga 4 kohaldatakse piirmäära rahastamisvahendit rakendava asutuse poolt pakutavate teenuste eeldatavale maksumuse suhtes ilma käibemaksuta.

Lepingu eeldatava maksumuse arvutamisel võetakse panga- ja muude finantsteenuste puhul aluseks teenustasud, makstav vahendustasud, intressid ja muud tasud (direktiivi 2004/18/EÜ artikli 9 lõige 8, direktiivi 2014/24/EL artikli 5 lõige 13).

3.1.1.2. Riigihankemenetlust käsitlev juhend

Avaliku sektori hankijatel oleks kasulik viidata riigihangete korraldajate jaoks koostatud juhendile, kuidas vältida kõige levinumaid riigihanke korraldamise vigu,⁽¹¹⁾ isegi kui see hõlmab riigihanked direktiivi 2004/18/EÜ alusel. Juhend sisaldab eritähelpanu nõudvaid konkreetseid punkte, nagu pakkumuse reguleerimisala, sobiva valikumenetluse valik, asjakohase menetlusest väljajätmise määratlus, lepingu sõlmimise kriteeriumide valik (vältides segiajamist), vajadus järgida kohaldatavaid tähtaegu, et anda pakkujatele piisavalt aega pakkumuse ettevalmistamiseks ja edastamiseks, ning vajadus nõuetekohaselt dokumenteerida pakkumuste hindamine väljakuulutatud kriteeriumide alusel.

⁽⁹⁾ Vahendusasutus on määratletud ühissätete määruse artikli 2 lõikes 18 kui „mis tahes avalik-õiguslik või eraõiguslik isik, mis tegutseb korraldus- või sertifitseerimisasutuse alluvuses või täidab nende nimel ülesandeid, mis on seotud tegevusi läbi viivate toetusesaajatega”. Vahendusasutused tuleb valida kooskõlas kohaldatavate eeskirjadega, sh riigihanke-eeskirjadega, ja asjakohasel juhul kooskõlas nendes sätestatud eranditega. Ühissätete määruse artikli 123 lõige 6 sätestab, et „liikmesriik võib määrata ühe või mitu vahendusasutust, mis täidavad teatavaid korraldusasutuse või sertifitseerimisasutuse ülesandeid selle asutuse vastutusel.” See säte kehtib ERFi, ESFi, Ühtekuuluvusfondi ja EMKFi puhul. Määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 66 lõikes 2 on sätestatud samasuguse võimalus EAFRD jaoks, nähes ette, et kui osa tema ülesannetest on delegeeritud teisele asutusele, jääb korraldusasutusele kogu vastutus nende delegeeritud ülesannete tõhusa ja korrektse juhtimise ning rakendamise eest, ja korraldusasutus tagab, et vahendusasutus saab kõnealuste ülesannete täitmiseks vajalikud andmed ja teabe.

⁽¹⁰⁾ Kõnealused piirmäärad tuleb läbi vaadata iga kahe aasta tagant kooskõlas direktiivi 2014/24/EL artikliga 6.

⁽¹¹⁾ Euroopa Liidu Väljaannete Talitus – ISBN 978–92–79–50323–8 – lõplikku versiooni ei ole veel liikmesriikidele edastatud.

3.1.1.3. Menetluse valik

Avaliku sektori hankijad peavad rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimisel otsustama, milline on kõige sobivam riigihankemenetlus.

Eriti komplekssete riigihangete jaoks on riigihangete direktiivides sätestatud erimenetlused, nagu konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus või võistlev dialoog (vt direktiivi 2004/18/EÜ artiklid 28–31 ja direktiivi 2014/24/EL artikkel 26), mis võimaldavad teataval tingimustel kohanduda avaliku sektori hankija konkreetsete vajadustega.

Vastavalt direktiivi 2014/24/EL artikli 26 lõike 4 punktile a võib kasutada üht neist menetlustest muu hulgas juhul, kui avaliku sektori hankija vajadusi ei ole võimalik rahuldada ilma olemasolevate lahenduste kohandamiseta, ja juhul, kui lepingut ei ole võimalik sõlmida ilma eelnevate läbirääkimisteta nende laadi, keerukuse või õigusliku ja finantsalase ülesehitusega seonduvate spetsiifiliste asjaolude või nendega seotud riskide tõttu. Seda, kas tegemist on spetsiifiliste asjaoludega, otsustab avaliku sektori hankija.

Direktiiv sätestab ka võimaluse kasutada samu menetlusi juhul, kui hankemenetlus ebaõnnestub. Vastavalt direktiivi 2014/24/EL artikli 26 lõike 4 punktile b võib konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlust või võistlevat dialoogi kasutada juhul, kui avatud või piiratud menetluse tulemusel esitati üksnes ebakorrektsed või vastuvõetamatud pakkumused. Sellistes olukordades ei nõuta hanketeate avaldamist, kui menetlusse kaasatakse kõik sellised pakkujad, kes vastavad direktiivi 2014/24/EL artiklites 57–64 sätestatud kriteeriumidele ja esitasid algse avatud või piiratud menetluse käigus hankemenetluse vorminõuetele vastavad pakkumused.

3.1.1.4. Raamlepingute kasutamine

Selleks et vältida vajadust lepingu muutmise järele ja hallata delegeeritavate ülesannete ulatuse muutumist, võivad avaliku sektori hankijad edaspidi kaaluda raamlepingu kasutamist⁽¹²⁾.

Raamlepingud pakuvad mõningat paindlikkust finantsteenuste lepingute haldamisel, sest võimaldavad kohandada teenuste mahtu avaliku sektori hankija ja/või toetusesaaja vajadustega. Kuna alati ei ole võimalik ette näha toetusesaajate poolt rahastamisvahendile esitatava nõudluse mahtu, võib raamlepingute kasutamine tagada väiksema või suurema mahu hõlmamiseks vajaliku paindlikkuse.

Tuleb meeles pidada, et avaliku sektori hankijad ei ole kohustatud sõlmima erilepinguid pärast raamlepingu sõlmimist kogu kavandatava mahu kohta. Seega kui raamleping hõlmab eri tüüpi rahastamisvahendeid ja leitakse, et konkreetne rahastamisvahend ei ole hästi välja töötatud ega vasta hästi lõppsaaja vajadustele, ei pea selle vahendi täiendamiseks sõlmima mingit erilepingut.

Eri finantsteenuste puhul samade tingimuste kasutamisega kaasneb risk, et ühe konkreetse finantsteenuse (või rahastamisvahendi) hinna- ja kvaliteeditingimusi mõjutavad teise finantsteenuse omad isegi siis, kui nende kahe kõnealuse teenuse (või rahastamisvahendi) vahel ei ole materiaalselt seost. Seepärast soovitatakse raamlepingute kasutamise korral jagada raamleping osadeks. See võimaldab käsitleda iga osa hinna- ja kvaliteeditingimusi eraldi ja osa enda omaduste põhjal. Pakkujad saavad oma pakkumusi kohandada, tasakaalustades osadevahelisi majandus- ja kvaliteeditingimusi, et tuua esile majanduslikult tulusaimad pakkumused mitme osa kaupa või keskenduda ühele konkreetsele osale, mis sobib paremini nende konkreetse suutlikkusega.

Avaliku sektori hankijatel on soovitatav enne hankemenetlusega alustamist analüüsida iga finantsteenuse (või rahastamisvahendi) konkreetseid eesmärgi seoses sellega, milline on vahendi sihtrühmaks olevate lõppsaajate hõlmatus, et määratleda iga lepingu ese. Raamlepingute paindlikkus võimaldab sõlmida lepingu juhul, kui rahastamisvahendi järele on suur nõudlus, ja ka kontrollida, kas konkreetset liiki rahastamisvahend sobib konkreetse majandussektori lõppsaajate vajadustega.

Raamlepingu eeldatavat maksumust (mis peab olema hanketeates märgitud), mis arvutatakse kui kõigi raamlepingu jooksul kavandatavate lepingute maksimaalne eeldatav maksumus käibemaksuta, tuleb hinnata, pidades silmas võimalust katta rahastamisvahendit rakendava asutuse haldamiseks eraldatava summa suurenemise.

⁽¹²⁾ Vt ka direktiivi 2004/18/EÜ artikli 1 lõige 5 ja direktiivi 2014/24/EL artikkel 33.

Direktiivi 2014/24/EL artikli 33 lõike 1 kohaselt ei ületa raamlepingu kehtivusaeg kaheksat aastat, välja arvatud nõuete kohaselt põhjendatud erandjuhtudel, mis on eelkõige seotud raamlepingu esemega. Direktiivi põhjenduses 62 on samas selgitatud, et kui raamlepingul põhinevad hankelepingud tuleb sõlmida enne raamlepingu kehtivuse lõppemist, ei pea raamlepingul põhinevate üksikute hankelepingute kestus langema kokku selle raamlepingu kestusega, vaid võib olla vastavalt vajadusele kas sellest lühem või pikem.

3.1.1.5. Lepingumuudatused

Vastavalt kohaldatavale kohtupraktikale on direktiivi 2004/18/EÜ kohased lepingumuudatused võimalikud ainult siis, kui see teave on tehtud hanketeates kättesaadavaks kõigi võimalike pakkujate jaoks ja kui muudatused, sõltumata nende rahalisest väärtusest, olid esialgsetes hankedokumentides ette nähtud selgete, täpsete ja ühemõtteliste läbivaatamisklauslitega. Sel juhul on avaliku sektori hankijal võimalik selle rahastamisvahendit rakendava asutus esialgset panust hiljem muuta kuni kogu soovitusliku hankesumma ulatuses. Kui need tingimused ei ole täidetud ja avaliku sektori hankija muudab lepingut olulisel määral uut hanget korraldamata, võivad muudatused puudutada algseid pakkumistingimusi ning see on vastuolus läbipaistvuse ja võrdle kohtlemise põhimõttega ja on seega õigusnormide rikkumine.

Direktiivi 2014/24/EL kohaselt võib lepinguid muuta uut hankemenetlust korraldamata eelkõige järgmistel juhtudel ja konkreetsel tingimustel, mis on sätestatud direktiivi artiklis 72:

- kui muudatused olid esialgsetes hankedokumentides ette nähtud selgete, täpsete ja ühemõtteliste läbivaatamisklauslitega, milles märgitakse võimalike muudatuste või võimaluste ulatus ja laad ning ka tingimused, mille korral neid võib kasutada. Klauslitega ei nähta ette muudatusi, millega muudetakse lepingu või raamlepingu üldist laadi. Selleks et hõlmata võimalust, mille puhul programmi panust rahastamisvahendi raames suurendatakse tagantjärele, peaks valiku sektori hankija asjaomaste finantsteenuste hanke käigus hindama eelnevalt programmi võimalikku lisapanust ja selle mõju lepingu eeldatavale maksumusele;
- selliste algse töövõtja vajalikuks osutunud täiendavate teenuste puhul, mida esialgne riigihange ei sisaldanud, juhul kui töövõtjat ei ole majanduslikel põhjustel võimalik vahetada ja see põhjustaks avaliku sektori hankijale olulist ebamugavust või topeltkulusid. Vastavalt artiklile 72 ei või maksumuse suureneda rohkem kui 50 % esialgse lepingu maksumusest. Mitme järjestikuse muudatuse korral kohaldatakse seda piirangut iga muudatuse väärtuse suhtes. Selliseid järjestikusi muudatusi ei tohi teha selleks, et hoiduda kõrvale direktiivi sätetest;
- kui muudatused tulenevad olukorrast, mida hoolas avaliku sektori hankija ei saanud ette näha ning kui muudatusega ei muudeta lepingu üldist laadi ja mis tahes maksumuse suurenemine ei ületa 50 % esialgse lepingu või raamlepingu maksumusest (mitme järjestikuse muudatuse korral kehtivad eespool nimetatud tingimused);
- kui uus töövõtja asendab töövõtjat, kellega avaliku sektori hankija algselt lepingu sõlmis, ühel järgmisel põhjusel: i) ühemõtteline läbivaatamisklausel või -võimalus kooskõlas esimese punktiga; ii) algse töövõtja täielik või osaline asendamine tulenevalt ettevõtte restruktureerimisest, sealhulgas ülevõtmisest, ühinemisest, omandamisest või maksejõuetuks muutmisest, teise algselt kehtestatud kvalitatiivse valiku kriteeriumidele vastava ettevõtjaga, kui sellega ei kaasne muid olulisi hankelepingu muudatusi ning eesmärk ei ole käesoleva direktiivi kohaldamisest kõrvale hoida, või iii) avaliku sektori hankija täidab ise peatöövõtja kohustusi alltöövõtjate ees, kui see võimalus on liikmesriigi õiguses direktiivi artikli 71 kohaselt ette nähtud;
- kui muudatused, olenemata maksumusest, ei ole olulised ⁽¹³⁾;

⁽¹³⁾ Artikli 72 lõikes 4 on sätestatud, et „hankelepingu või raamlepingu kehtivusajal tehtud muudatust käsitatakse [...] olulisena, kui sellega muutub hankeleping või raamleping olemuselt olulisel määral võrreldes algselt sõlmitud hankelepingu või raamlepinguga. Ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 kohaldamist, käsitatakse muudatust igal juhul olulisena, kui on täidetud üks või mitu järgmist tingimust:

- a) muudatusega lisatakse tingimusi, mis oleksid võimaldanud osaleda ka muudel kui algselt välja valitud taotlejatel või aktsepteerida muid kui algselt aktsepteeritud pakkumusi või mis oleksid hankemenetluse kaasanud täiendavaid osalejaid, kui neid oleks rakendatud algses hankemenetluses;
- b) muudatusega muudetakse hankelepingu või raamlepingu majanduslikku tasakaalu töövõtja jaoks soodsamaks viisil, mida ei olnud algses hankelepingus või raamlepingus ette nähtud;
- c) muudatusega laiendatakse hankelepingu või raamlepingu reguleerimisala märkimisväärselt;
- d) kui uus töövõtja asendab seda töövõtjat, kellega avaliku sektori hankija algselt lepingu sõlmis, muudel kui lõike 1 punktis d ette nähtud põhjustel”.

- kui muudatuse väärtus on väiksem direktiivis 2014/24/EL sätestatud piirmääradest ja teenuselepingute puhul 10 % algse lepingu maksumusest. Peale selle ei või muudatusega muuta hankelepingu või raamlepingu üldist laadi. Kui tehakse mitu järjestikust muudatust, tuleb maksumust hinnata järjestikuste muudatuste kumulatiivse netomaksumuse alusel (erinevalt eespool toodust).

Kokkuvõte.

Avaliku sektori hankijad, kes on valmis suurendama programmi raames tehtavaid makseid rahastamisvahenditesse, mida rakendavad juba valitud asutused (nt programmiperioodi 2007–2013 raames), peavad hoolikalt kontrollima, kas selline lepingu muutmine vastab tingimustele.

Peale selle soovitatakse avaliku sektori hankijatel programmi raames tehtavate maksete võimaliku tagantjärele suurenemise vältimiseks näha lepingusse muudatuste tegemise asemel ette raamlepingute sõlmimine.

3.1.2. Riigihangete direktiivis sätestatud piirmäärast väiksem maht: valimine kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu põhimõtetega

Kui lepingu maht on riigihankedirektiivides sätestatud piirmäärast väiksem, puhul tuleb rahastamisvahendeid rakendavad asutused valida kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu põhimõtetega, kui lepingu puhul esineb piiriülene huvi.

Euroopa Liidu toimimise lepingu põhimõtted, mida tuleb järgida, on kaupade vaba liikumine, asutamisvabadus ja teenuste osutamise vabadus, samuti võrdne kohtlemine, mittediskrimineerimine, vastastikune tunnustamine, läbipaistvus ja proportsionaalsus.

Tuginedes Euroopa Kohtu praktikale, andis komisjon 23. juunil 2006. aastal välja tõlgendava teatise, milles käsitletakse ühenduse õigust selliste lepingute sõlmimisel, mis ei ole või on ainult osaliselt reguleeritud riigihankedirektiividega, ⁽¹⁴⁾ ja milles töötatakse välja neist põhimõtetest tulenevad nõuded.

Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale eeldavad võrdse kohtlemise põhimõtte ja mittediskrimineerimise põhimõtte läbipaistvuskohustust tagada kõigile potentsiaalsetele pakkujatele selline avalikustatuse tase, mis võimaldab teenuste avatud konkurentsi. Läbipaistvuskohustus nõuab, et teises liikmesriigis asuv ettevõtja saab kõnealuse lepinguga seotud asjakohase teabe enne lepingu sõlmimist, et soovi korral teatada oma huvist seda lepingut saada.

Seega on nõutav, et enne lepingu sõlmimist on selle kohta võimalik saada piisavalt teavet. Hankija peaks avalikult teatama, et hange on konkurentsile avatud. Hankija ülesanne on otsustada hanke väljakuulutamise kõige sobivama viisi üle.

Euroopa Liidu toimimise lepingust tulenevaid kohustusi kohaldatakse selliste piiriülesele huvi pakkuvate lepingute suhtes, mille maht jääb allapoole riigihankedirektiivides sätestatud piirmäära. Selge piiriülese huvi olemasolu peavad hindama üksikud hankijad, tuginedes juhtumi konkreetsetele asjaoludele, nt lepingu ese, eeldatava maksumuse tähtsus koostoides tööde teostamise kohaga või ka hanke tehnilised tingimused, ⁽¹⁵⁾ asjaomase sektori eripära (turu suurus ja struktuur, kaubandustavad jne).

3.2. Euroopa Investeerimispanka (EIP) määramine

EIP on üks ühissätete määrusega kindlaksmääratud asutusest, kellele korraldusasutused võivad delegeerida rahastamisvahendite rakendamise ülesanded (ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punkti b alapunkt i).

Kuna liikmesriikide ja EIP vaheline suhe on sätestatud esmaste õigusaktidega, ⁽¹⁶⁾ ei kohaldata EIP põhikirjalise tegevuse suhtes menetluseeskirja ega tingimused, mis ei puuduta EIP tegevust reguleerivaid sätteid kooskõlas ELi esmaste õigusaktidega. See tähendab, et riigihangete direktiivi (mis on teisene õigusakt) sätteid ei kohaldata rahastamisvahendi haldamise selliste volituste suhtes, mille on kokku leppinud korraldusasutused ja EIP. Seega võib need lepingud sõlmida otse EIPga.

Kui korraldusasutus sõlmib fondifondide rakendamise lepingu otse EIPga, valib EIP oma sise-eeskirjade ja menetluste alusel välja finantsvahendajad rahastamisvahendite rakendamiseks, ja kuna EIP suhtes kehtib Euroopa Liidu toimimise leping, peavad valikupõhimõtted olema kooskõlas kõnealuse aluslepingu põhimõtetega.

⁽¹⁴⁾ Komisjoni tõlgenduse kinnitas Üldkohus 20. mai 2010. aasta otsusega kohtuasjas T-258/06: *Saksamaa Liitvabariik vs. komisjon*.

⁽¹⁵⁾ Kohtuasi C-278/14: *SC Enterprise Focused Solutions SRL vs. Spitalul Județean de Urgență Alba Iulia*, punkt 20. Piirilähedase asukoha puhul võivad isegi madala hinnaga hanked tekitada piiriülest huvi. (Liidetud kohtuasjad C-147/06 ja C-148/06, *SECAP SpA (C-147/06)* ja *Santorso Soc. coop. arl (C-148/06)*, vs. *Comune di Torino*, punkt 31).

⁽¹⁶⁾ Vt ka ELi toimimise lepingu artikkel 175.

Kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõikega 3 peab EIP finantsvahendajale rakendusülesandeid delegeerides tagama, et finantsvahendaja valikul on järgitud kõnealuse sätte erinõudeid (vt punkt 3.7 allpool).

Kokkuvõte.

Korraldusasutused, vahendusasutused ja fondifonde rakendavad asutused, mis on avaliku sektori hankijad, võivad sõlmida lepingu otse EIPga, st ilma konkursita, ⁽¹⁷⁾ seoses rahastamisvahendite rakendamise volitustega.

3.3. Euroopa Investeerimisfondi (EIF) määramine

EIFi asutas 1994. aastal Euroopa Investeerimispanka juhatajate nõukogu (kes esindas liikmesriike) ELi esmase õiguse alusel ⁽¹⁸⁾. Aktiga lisati aluslepingule lisatud EIP põhikirjale, artikkel 30, mille alusel sai juhatajate nõukogu õiguse asutada EIF ja kinnitada selle põhikiri. Selle artikli põhjal (mille asemel oli seni EIP tütaretevõtete asutamist käsitlev preambul, EIP põhikirja protokoll (nr 5) praeguse artikliga 28) on EIF juriidiline isik ja sarnaselt EIPga majanduslikult iseseisev.

Vastaval EIFi põhikirja artiklile 2 on EIFi ülesanne aidata kaasa Euroopa Liidu eesmärkide saavutamisele tagatiste andmise ja osaluste omandamisega ettevõtetes. Lisaks võib EIF teostada muid tegevusi, mis on seotud käesolevas artiklis sätestatud ülesannetega või tulenevad neist.

Nagu EIP, on ka EIF tihedalt seotud Euroopa Liiduga ja selle eesmärkidega. EIFi eesmärk on aidata oma tegevusega kaasa Euroopa Liidu ülesannete täitmisele ja eesmärkide saavutamisele.

Ühissätete määruse artikli 2 punktis 23 määratletakse EIP ühissätete määruse eesmärgi raames kui Euroopa Investeerimispank, Euroopa Investeerimisfond või Euroopa Investeerimispanka tütaretevõtte. EIF on seega samuti ühissätete määramises määratletud kui asutus, kellele korraldusasutused võivad delegeerida rahastamisvahendite rakendamise ülesanded (ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punkti b alapunkt i).

EIFi eristaatuse tõttu võivad korraldusasutused rahastamisvahendite haldamist käsitlevad volitused anda EIFile otse.

Kui korraldusasutus sõlmib fondifondide rakendamise lepingu otse EIFiga, valib EIF oma sise-eeskirjade ja menetluste alusel välja finantsvahendajad rahastamisvahendite rakendamiseks, ja kuna EIFi suhtes kehtib Euroopa Liidu toimimise leping, peavad valikupõhimõtted olema kooskõlas kõnealuse aluslepingu põhimõtetega.

Kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõikega 3 peab EIF finantsvahendajale rakendusülesandeid delegeerides tagama, et finantsvahendaja valikul on järgitud kõnealuse sätte erinõudeid (vt punkt 3.7 allpool).

Kokkuvõte.

Korraldusasutused, vahendusasutused ja fondifonde rakendavad asutused, mis on avaliku sektori hankijad, võivad sõlmida lepingu otse EIFiga, st ilma konkursita, ⁽¹⁹⁾ seoses rahastamisvahendite rakendamise volitustega.

3.4. Rahvusvaheliste finantsasutuste määramine

Korraldusasutused võivad kaaluda rahastamisvahendite rakendamise delegeerimist rahvusvahelisele finantsasutusele, nagu on sätestatud ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punkti b alapunktis ii.

Ühissätete määramises ei ole rahvusvahelise finantsasutuse mõistet määratletud. Rahvusvahelised finantsasutused võib määratleda kui finantsasutused, mille on asutanud vähemalt kaks riiki valitsustevaheliste kokkulepete alusel, et rahaliselt toetada majandus- ja sotsiaalarenguga seotud tegevust. Taoliste asutuste omanikud või aktsionärid on tavaliselt riikide valitsused, kuid need võivad olla ka muud rahvusvahelised institutsioonid ja/või organisatsioonid.

Korraldusasutus võib rahastamisvahendi rakendamise ülesanded delegeerida otse rahvusvahelisele finantsasutusele, eeldusel et kõnealuse korraldusasutuse määranud liikmesriik ⁽²⁰⁾ on rahvusvahelise finantsasutuse liige ja delegeeritud ülesanded jäävad asutuse põhikirjajärgse tegevuse raamesse. Samasugustel tingimustel on samasugused võimalused olemas ka vahendusasutustel ja fondifonde rakendavatel asutustel, mis on avaliku sektori hankijad.

⁽¹⁷⁾ Nagu on sätestatud komisjoni delegeeritud määruse artikli 13 lõikes 6, kohaldatakse konkursi puudumise korral artikli 13 kohaseid halduskulude ja -tasude piirmäärasid.

⁽¹⁸⁾ Akt, millega muudetakse Euroopa Investeerimispanka põhikirja käsitlevat protokoll, millega antakse juhatajate nõukogule volitused asutada Euroopa Investeerimisfond (EÜT L 173, 7.7.1994, lk 14).

⁽¹⁹⁾ Nagu on sätestatud komisjoni delegeeritud määruse artikli 13 lõikes 6, kohaldatakse konkursi puudumise korral artikli 13 kohaseid halduskulude ja -tasude piirmäärasid.

⁽²⁰⁾ ETK programmide raames on selleks liikmesriik, kus asub korraldusasutus.

Rahvusvahelise finantsasutuse (v.a EIP ja EIF) määramisel peavad korraldusasutused kontrollima, kas asutus vastab komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõigetes 1 ja 2 loetletud valikukriteeriumidele.

Pärast seda, kui korraldusasutus on delegeerinud fondifondide rakendamise ülesanded rahvusvahelisele finantsasutusele, võib viimane valida rahastamisvahendite rakendamiseks finantsvahendajad. Rahvusvaheline finantsasutus valib finantsvahendajad kooskõlas rahvusvahelise finantsasutuse eeskirjadega.

Kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõikega 3 peab rahvusvaheline finantsasutus finantsvahendajale rakendusülesandeid delegeerides tagama, et finantsvahendaja valikul on järgitud kõnealuse sätte erinõudeid (vt punkt 3.7 allpool).

Kokkuvõte.

Korraldusasutused võivad sõlmida lepingu otse rahvusvahelise finantsasutusega, mille liige on liikmesriik, st ilma konkursita, ⁽²¹⁾ seoses finantsinstrumentide haldamist käsitlevate volitustega, eeldusel et delegeeritud ülesanded jäävad asutuse põhikirjajärgse tegevuse raamesse.

3.5. Sisetehing

Ainuüksi see asjaolu, et mõlemad lepingupooled on avaliku sektori asutused, ei välista riigihanke-eeskirjade kohaldamist.

Riigihanke-eeskirjade kohaldamine ei tohi aga olla takistuseks avaliku sektori asutuste vabadusele täita neile antud avaliku teenistuse ülesandeid, kasutades oma ressursse, millega on hõlmatud ka asutusesiseste teenuste osutamise võimalus.

Neil asjaoludel võib korraldusasutus kaaluda rahastamisvahendi rakendamise delegeerimist asutusesisele üksusele ⁽²²⁾. Kui peetakse kinni allpool toodud tingimustest, on see võimalus ka vahendusasutustel ja fondifonde rakendavatel asutustel, kes on avaliku sektori hankijad.

Enne direktiivi 2014/24/EL vastuvõtmist olid avaliku sektori hankija omatavate ja kontrollitavate üksustega (edaspidi „asutusesised üksused“) otselepingute sõlmimise tingimused kindlaks määratud kohtupraktikaga.

Tingimused, mille täitmise korral on võimalik sõlmida selline otseleping, määrati hiljem kindlaks ja seletati lahti direktiivis 2014/24/EL. Nende tingimuste täitmist tuleb hoolikalt hinnata iga juhtumi puhul eraldi.

Asutusesise üksuse määramisel tuleb lisaks tagada vastavus komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 tingimustele.

3.5.1. Asutusesiseste üksuste volitamise tingimused, kuni direktiiv 2014/24/EL üle võetakse või kuni 18. aprillini 2016 – olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem

Kohtupraktika kohaselt võib avaliku sektori asutus, kes on avaliku sektori hankija, juhul kui ta otsustab mitte täita talle avalikes huvides antud ülesandeid, kasutades oma halduslikke, tehnilisi ja muid vahendeid, anda nimetatud ülesannete täitmise otse üle teistele üksustele, kui i) need on 100 % riigi omandis, ii) ta kontrollib asjaomaseid üksusi viisil, mis sarnaneb ta oma osakondade kontrollimisega, ja iii) need üksused viivad ellu olulise osa oma tegevusest neid kontrolliva avaliku sektori hankija või hankijate heaks.

3.5.1.1. Tingimus, et üksus kuuluks täielikult riigile

Esimese kriteeriumiga seondult nõutakse, et üksus kuuluks 100 % riigile.

3.5.1.2. Sarnase kontrolliga seonduv tingimus

Avaliku sektori hankija peab asjaomast üksust kontrollima viisil, mis sarnaneb kontrolliga, mida ta teostab oma osakondade üle. Kontrolli saab teostada individuaalselt või ühiselt ⁽²³⁾.

⁽²¹⁾ Nagu on sätestatud komisjoni delegeeritud määruse artikli 13 lõikes 6, kohaldatakse konkursi puudumise korral artikli 13 kohaseid halduskulude ja -tasude piirmäärasid.

⁽²²⁾ Kui asutusesiseste üksustega seonduvad tingimused on täidetud, võib ta lubada sõlmida otselepingu liikmesriigis loodud finantsasutustega, mille eesmärk on teenida avalikke huviseid avaliku sektori asutuse kontrollimisel, millele on viidatud komisjoni delegeeritud määruse artikli 38 lõike 4 punkti b alapunktis ii, ning avalik- või eraõiguslikele organitele, millele on viidatud ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punkti b alapunktis ii.

⁽²³⁾ On raske ette kujutada süsteemi, milles avaliku sektori hankija saaks tõhusalt kontrollida asutusesisest üksust, ilma et ta nimetatud üksust kas või osaliselt omaks.

Avaliku sektori hankija mõiste

Avaliku sektori hankijad peavad kontrolli teostama direktiivi 2014/24/EL artikli 1 lõike 1 tähenduses, nagu on märgitud direktiivi I lisas. Seetõttu on tõhusa kontrolli tingimus täidetud näiteks juhul, kui ministeeriumi osakond soovib sõlmida lepingu riikliku asutusesisese üksusega ja sama ministeeriumi teine osakond teostab tõhusat kontrolli asutusesisese üksuse valitsemisstruktuurides osalemise kaudu. Seevastu ei ole see täidetud näiteks järgmistes olukordades:

- kui liikmesriigi ministeerium tahab sõlmida lepingu riikliku asutusesisese üksusega ja tõhusat kontrolli teostab teine liikmesriigi ministeerium asutusesisese üksuse valitsemisstruktuurides osalemise kaudu;
- kui piirkondlik ministeerium tahab sõlmida lepingu riikliku asutusesisese üksusega ja tõhusat kontrolli teostab liikmesriigi ministeerium asutusesisese üksuse valitsemisstruktuurides osalemise kaudu.

Sarnane kontroll

Väljakujunenud kohtupraktika⁽²⁴⁾ kohaselt on tegemist sarnase kontrolliga, kui kõnealuse üksuse üle teostatakse kontrolli, mis võimaldab avaliku sektori asutusel mõjutada selle üksuse otsuseid. Avaliku sektori hankijal ei ole vaja avaldada otsustavat mõju praktikas; piisab sellest, et tal on võimalus seda teha.

Teostatava võimuga peab kaasnema otsustav mõju nii üksuse strateegiliste eesmärkide kui ka tähtsate otsuste üle⁽²⁵⁾. Teisisõnu peab avaliku sektori hankija saama teostada üksuse üle struktuurilist ja funktsionaalset kontrolli. See ei tähenda, et üksuse tegevust tuleks tingimata iga päev kontrollida⁽²⁶⁾.

Sarnase kontrolli tingimus on täidetud, kui avaliku sektori hankija osaleb üksuse nõukogus või haldusnõukogus (näiteks tugipank või arengupank) ja tal on võimalus avaldada otsustavat mõju nii üksuse strateegilistele eesmärkidele kui ka tähtsatele otsustele.

Hindamaks, kas avaliku sektori asutus saab avaldada otsustavat mõju nii üksuse strateegilistele eesmärkidele kui ka tähtsatele otsustele, uurib Euroopa Kohus, i) kas üksuse kapitalis on erasektori osalus, ii) selle otsustusorganite koosseisu ja iii) selle nõukogule antud volituste ulatust⁽²⁷⁾.

Euroopa Kohtu arvates välistab eraettevõtte osalus, olgu või vähemusosalus, ettevõtte kapitalis, milles osaleb ka asjaomane lepingut sõlmiv asutus, igal juhul võimaluse, et kõnealune lepingut sõlmiv asutus võiks omada kõnealuse ettevõtte üle kontrolli, mis on sarnane kontrolliga, mis tal on omaenese osakondade üle⁽²⁸⁾.

Asjaolu, et avaliku sektori hankija omab üksi või koos teiste avalik-õiguslike asutustega kogu eduka pakkumise esitanud äriühingu kapitali, võib, aga ei pruugi näidata, et tellija teostab asjaomase isiku suhtes kontrolli mis sarnaneb sellele, mida ta teostab oma üksuste üle⁽²⁹⁾.

Asjaolu, et üksuse otsustusorganite liikmed on üksust omava avaliku sektori hankija esindajad, näitab, et üksust kontrollivad avaliku sektori hankijad, kes saavad seetõttu avaldada otsustavat mõju nii üksuse strateegilistele eesmärkidele kui ka tähtsatele otsustele.

Hindamisel, kas üksus on turule orienteeritud ja kas see on nii sõltumatu, et muudab sellega ühendatud avaliku sektori asutuste kontrolli kaheldavaks, on vaja kontrollida selle nõukogule antud volituste ulatust.

Arvestada tuleb ettevõtte õiguslikku vormi, kuna teatavat liiki ettevõtted saavad taotleda eesmäärke oma osanikest sõltumatult.

Kui üksus püüab saavutada oma põhikirja kohaselt oma omanike eesmäärke ja ei lähtu huvidest, mis erinevad sellega ühendatud avaliku sektori hankijate omadest, annab see tunnistust kontrollist, mis sarnaneb avaliku sektori hankija poolt ta oma osakondade üle teostatava kontrolliga.

Kontrolli, mida avaliku sektori hankijad teostavad põhikirjajärgsete asutuste kaudu üksuse otsuste üle, võib pidada selliseks, mis võimaldab neil asutustel teostada üksuse üle kontrolli, mis sarnaneb nende oma osakondade üle teostatava kontrolliga.

⁽²⁴⁾ Kohtuasi C-107/98: *Teckal*.

⁽²⁵⁾ Kohtuasi C-458/03: *Parking Brixen*, punktid 63–70, kohtuasi C-340/04: *Carbotermo*, punkt 38, kohtuasi C-324/07: *Coditel Brabant*, punkt 28, ja kohtuasi C-573/07: *Sea*, punkt 65.

⁽²⁶⁾ Kohtuasjad C-182/11 ja C-183/11: *Econord SpA vs. Comune di Cagno, Comune di Varese ja Comune di Solbiate Comune di Varese*, punkt 27.

⁽²⁷⁾ Kohtuasi C-324/07: *Coditel Brabant SA vs. Commune d'Uccle ja Région de Bruxelles-Capitale*, punkt 29.

⁽²⁸⁾ Kohtuasi C-26/03: *Stadt Halle ja RPL Lochau*, punkt 49.

⁽²⁹⁾ Kohtuasi C-340/04: *Carbotermo ja Consorzio Alisei*, punkt 37, ja kohtuasi C-295/05: *Asemfo*, EKL 2007, lk I-2999, punkt 57.

Kontroll peab olema tõhus⁽³⁰⁾. Ei piisa sellest, et teostatav kontroll seisneb põhiliselt äriühinguõigusega osanike enamusele antud tegevusvabaduses, mille tulemusel piiratakse avaliku sektori asutuse volitusi mõjutada nende ettevõtete otsuseid⁽³¹⁾.

Sarnast kontrolli võib teostada individuaalselt või ühiselt.

Ei ole oluline, et kontrolli teostataks individuaalselt, lubatud on ka ühine sarnane kontroll. Kui kasutatakse üksust, mida omavad ühiselt mitu avaliku sektori hankijat, võivad nimetatud asutused kohtupraktika kohaselt teostada sarnast kontrolli ühiselt, ilma et oleks oluline, et kontrolli teostaks igäiks neist individuaalselt. Otsuseid saab olenevalt asjaoludest teha häälteenamusega⁽³²⁾.

Kohus tunnistas, et teatavatel asjaoludel võib avaliku sektori hankija teostatava kontrolli tingimus olla täidetud, kui sellisele asutusele kuulub ainult 0,25 % avalik-õigusliku ettevõtte kapitalist⁽³³⁾. Ühine sarnane kontroll on võimalik isegi juhul, kui osalusprotsent on väga madal, tingimusel et osalusega kaasnevad õigused on piisavalt suured, et osanikud saaksid ühiselt teostada tõhusat kontrolli⁽³⁴⁾.

Kui korraldusasutus, vahendusasutus või fondifondi rakendav asutus, kes on avaliku sektori hankija, osaleb mitme avalik-õigusliku omaniku poolt ühiselt omatava ja kontrollitava üksuse otsustusorganina, on vaja hinnata, kas üksuse üle teostatakse sarnast kontrolli ühiselt.

3.5.1.3. Tingimus, mis seondub olulise osaga üksuse tegevusest, mida tehakse kontrollitava avaliku sektori asutuse või asutuste jaoks.

Üksus peab tegema olulise osa oma tegevusest kontrollitava avaliku sektori hankija või hankijate jaoks, st täitma ülesandeid, mille talle on delegeerinud kontrolliv avaliku sektori hankija või selle avaliku sektori hankija kontrollitavad muud juriidilised isikud, olenemata sellest, kes saab lepingu täitmisest kasu. Euroopa Kohus ei ole seni kehtestanud protsenti, mis võiks olla üksuse tegevuse oluline osa⁽³⁵⁾.

Kui korraldusasutus ei ole üksuse ainus omanik ja kontrollija, on tingimus, et üksus teeb olulise osa oma tegevusest kontrollitava avaliku sektori hankija või hankijate jaoks, täidetud isegi juhul, kui asutusesisene üksus ei täida lepingu sõlmimise hetkel konkreetselt ühtegi korraldusasutuse delegeeritud ülesannet, aga oluline osa üksuse tegevusest koosneb ülesannetest, mille on talle delegeerinud teised teda kontrollivad asutused.

Kokkuvõtte.

Korraldusasutus, vahendusasutus või fondifondi rakendav asutus, kes on avaliku sektori hankija, võib seetõttu ülal toodud tingimustel delegeerida rahastamisvahendite rakendamise ülesandeid 100 % avalik-õiguslikus omandis olevale üksusele (näiteks arengupangale), mille üle ta teostab kontrolli, mis sarnaneb kontrolliga, mida ta teostab oma osakondade üle, kui nimetatud üksus teeb olulise osa oma tegevusest kontrollitava avaliku sektori hankija või hankijate jaoks. Asutusesised üksused peavad finantsvahendajate valimisel järgima riigihanke-eeskirju ja -põhimõtteid, eeldusel et asutusesised üksused on ise avaliku sektori hankijad.

3.5.2. *Asutusesiseste üksustega lepingu sõlmimise tingimused pärast direktiivi 2014/24/EL ülevõtmist (direktiivi 2014/24/EL artikkel 12) või pärast 18. aprilli 2016*

Kooskõlas direktiivi 2014/24/EL artikliga 12 võib avaliku sektori hankija sõlmida riigihankelepingu kontrollitava juriidilise isikuga, kui on täidetud kolm järgmist kumulatiivset tingimust.

⁽³⁰⁾ Kohtuasi C-324/07: *Coditel Brabant SA vs. Commune d'Uccle ja Région de Bruxelles-Capitale*, punkt 54.

⁽³¹⁾ Kohtuasi C-458/03: *Parking Brixen*, punkt 69, ja kohtuasi C-340/04: *Carbotermo*, punkt 39. Analüüsitava kohtuasjas leidis Euroopa Kohus, et kontroll ei sarnane kontrolliga, mida avaliku sektori hankija teostab oma osakondade üle, kui ettevõtte põhikirjas ei jäeta avaliku sektori hankijale ei võimalust kontrollida ega teatavat hääleõigust, et piirata juhatuse tegevusvabadust, kellele on antud võimalikult ulatuslikud volitused ettevõtte tavaliseks ja erakorraliseks juhtimiseks, ja kui avaliku sektori hankija avaldab asutusesisesele üksusele mõju valdusettevõtja kaudu, kuna sellise vahendaja sekkumine võib olenevalt olukorrast nõrgendada kontrolli, mida avaliku sektori hankijal on võimalik teostada piiratud vastutusega äriühingu üle ainult seetõttu, et ta on selles ettevõttes osanik.

⁽³²⁾ Kohtuasi C-324/07: *Coditel Brabant SA vs. Commune d'Uccle ja Région de Bruxelles-Capitale*, punkt 54.

⁽³³⁾ Kohtuasi C-295/05: *Asemfo*, punktid 56–61.

⁽³⁴⁾ Kohtuasi C-182/11: *Econord SpA vs. Comune di Cagno*, punkt 33.

⁽³⁵⁾ Võib siiski märkida, et Euroopa Kohus aktsepteeris 90 % määra (vt kohtuasi C-295/05: *Asemfo*, punkt 63).

3.5.2.1. Asutusesisese üksuse omamise tingimus

Kontrollitaval juriidilisel isikul peab puuduma otsene erakapitali osalus, välja arvatud kontrolliõigusega ja mitteblokeerivad erakapitali osaluse vormid, mis on kooskõlas aluslepingutega nõutavate siseriiklike õigusaktidega ja mille puhul ei avaldata kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

Kontrolliõigusega ja mitteblokeeriva erakapitali osalus kooskõlas aluslepingutega viitab erasektori osalusele, mis tuleneb läbipaistvast ja mittediskrimineerivast menetlusest ⁽³⁶⁾ vastavalt aluslepingu põhimõtetele.

Eeldusel et üksus on 100 % avalik-õiguslikus omandis, kontrollib asutusesisest üksust (punkt 3.5.2.2 allpool) ja tegevuskriteeriumid (punkt 3.5.2.3 allpool) on täidetud, ei ole nõutav, et asutusesisese üksuse teenuseid kasutav avaliku sektori hankija oleks selle üksuse osanik ⁽³⁷⁾.

3.5.2.2. Avaliku sektori hankijate poolt asutusesisese üksuse üle teostatava kontrolli tingimused

Avaliku sektori hankija peab teostama asjaomase juriidilise isiku üle kontrolli, mis sarnaneb kontrolliga, mida ta teostab oma osakondade üle. Kodifitseerides kohtupraktikas kindlaks määratud kriteeriume, sätestatakse direktiivi artikli 12 lõikes 1, et avaliku sektori hankija peab teostama juriidilise isiku üle kontrolli, millega ta avaldab otsustavat mõju kontrollitava juriidilise isiku strateegilistele eesmärkidele ja olulistele otsustele. Seetõttu on asjakohased sellise otsustava mõju näitajad, mida avaliku sektori hankija avaldab nii üksuse strateegilistele eesmärkidele kui ka olulistele otsustele ja millele on viidatud eespool punktis 3.5.1.2.

Kontrolli võib teostada ka muu juriidiline isik, keda ennast kontrollib avaliku sektori hankija samal viisil (artikli 12 lõige 1) või ühiselt, kui on täidetud direktiivi artikli 12 lõikes 3 kehtestatud tingimused ⁽³⁸⁾.

Va ühiskontrolli korral, on avalik-õiguslike lepinguid võimalik otse sõlmida ka juhul, kui kontrollitav juriidiline isik, kes on avaliku sektori hankija, sõlmib lepingu teda kontrolliva avaliku sektori hankijaga või muu sama avaliku sektori hankija poolt kontrollitava juriidilise isikuga, tingimusel et sellel juriidilisel isikul, kellega sõlmitakse riigihankeleping, puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud kontrolliõigusega ja mitteblokeerivad erakapitali osaluse vormid, mis on kooskõlas aluslepingutega nõutavate siseriiklike õigusaktidega ja mille puhul ei avaldata kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju (vt direktiivi artikli 12 lõige 2).

3.5.2.3. Tingimus, et tegevust tehtaks kontrollivate avaliku sektori hankijate jaoks

Üle 80 % asjaomase kontrollitava juriidilise isiku tegevusest peab olema selliste ülesannete täitmine, mille talle on delegeerinud kontrolliv avaliku sektori hankija või selle avaliku sektori hankija kontrollitavad muud juriidilised isikud, olenevata sellest, kes saab lepingu täitmisest kasu. Direktiivi 2014/24/EL artikli 12 lõike 5 kohaselt võetakse tegevuse protsendimäära kindlakstegemisel arvesse asjaomase juriidilise isiku või avaliku sektori hankija keskmist lepingu sõlmimisele eelnenud kolme aasta kogukäivet seoses teenuste, asjade ja ehitustöödega või muud sobivat alternatiivset tegevuspõhist elementi, näiteks kantud kulused.

Kui asjaomase juriidilise isiku või avaliku sektori hankija loomise või tegevuse alustamise aja või tegevuse ümberkorraldamise tõttu puuduvad andmed eelneva kolme aasta käibe kohta või alternatiivse tegevuspõhise elemendi, näiteks kulude kohta, või kui need ei ole enam asjakohased, siis piisab sellest, kui näidatakse, eelkõige majandustegevuse prognooside abil, et tegevuse mahu hindamine on usaldusväärne.

⁽³⁶⁾ Vt ka kohtuasi C-64/08: *Engelmann*, punkt 50, ja kohtuasi C-25/14: UNIS, lõik 39, milles tuletatakse meelde, et kuigi läbipaistvuskohustusega ei kaasne tingimata pakkumismenetlust, on nõutav piisav avalikustatuse tase, mis võimaldab olla avatud konkurentsile ja kontrollida hankemenetluse erapooletust.

⁽³⁷⁾ On raske ette kujutada süsteemi, milles avaliku sektori hankija saaks tõhusalt kontrollida asutusesisest üksust, ilma et ta nimetatud üksust kas või osaliselt omaks.

⁽³⁸⁾ Direktiivi 2014/24/EL artikli 12 lõike 3 kohaselt peavad ühiskontrolli korral olema täidetud järgmised tingimused:

- i) kontrollitava juriidilise isiku otsuseid tegevad organid koosnevad kõigi osalevate avaliku sektori hankijate esindajatest. Esindaja võib esindada mitut või kõiki osalevaid avaliku sektori hankijaid;
- ii) kõnealused avaliku sektori hankijad saavad ühiselt avaldada otsustavat mõju kontrollitava juriidilise isiku strateegilistele eesmärkidele ja olulistele otsustele ning
- iii) kontrollitav juriidiline isik ei lähtu huvidest, mis on vastuolus kontrollivate avaliku sektori hankijate huvidega.

Liikmesriigid võivad kasutada mõlemat meetodit. Kui kasutatakse keskmise kogukäibe meetodit, tuleks käibe hulka arvata kõik üksuse (nt arengu- või tugipanga) tegevus ja üle 80 % sellest peab olema tekitatud selliste ülesannete täitmiseks, mille talle on delegeerinud kontrolliv avaliku sektori hankija või selle avaliku sektori hankija kontrollitavad muud juriidilised isikud.

Kui korraldus- või vahendusasutus määrab asutusesisese üksuse fondifondi rakendavaks asutuseks ja see üksus on kohaldatava riigihangete direktiivi kohaselt avaliku sektori hankija, tuleb tal finantsvahendajaid valides järgida riigihanke-eeskirju ja -põhimõtteid. Lisaks tuleb kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõikega 3 valimisel järgida selles sättes märgitud erinõudeid (vt punkt 3.7 allpool).

Liikmesriigi finantsasutustele, mille eesmärk on saavutada üldist huvi pakkuvaid eesmärke ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punkti b alapunktis ii viidatud avaliku sektori hankija kontrollimisel, võib delegeerida rahastamisvahendite rakendamise ülesandeid, kui eespool toodud tingimused on täidetud.

Kokkuvõte.

Korraldusasutus, vahendusasutus või fondifondi rakendav asutus, kes on avaliku sektori hankija, võib sõlmida rahastamisvahendite rakendamiseks lepinguid otse asutusesiseste üksustega, tingimusel et on täidetud direktiivi 2014/24/EL artikli 12 nõuded. Asutusesisised üksused peavad finantsvahendajaid valides järgima riigihanke-eeskirju ja -põhimõtteid, kui asutusesisised üksused on ise avaliku sektori hankijad.

1. näide

Piirkond X omab 100 % piirkondlikust arengupangast, mille põhikirjajärgne ülesanne on toetada piirkonna majanduse arengut.

Piirkond X juhatab panga nõukogu, kelle ülesanne on anda panga tegevusele strateegilisi suuniseid ja hääletada panga eelarve, personali töölevõtmise ja juhatajate ametisse nimetamise üle.

Pank võib teha vabalt igapäevaseid finantsotsuseid, s.o anda piirkonnas ettevõtetele laenusid ja tagatisi, mida ei peeta oluliseks. Olulistele otsustele (nt otsused laenustrateegiate, personali töölevõtmise ja eelarve kohta) avaldab otsustavat mõju kontrolliv avaliku sektori hankija.

Nendest kokkulepetest tuleneb, et piirkond X teostab panga üle kontrolli, mis on sarnane ta enda osakondade üle teostatava kontrolliga.

Piirkond X tahab delegeerida rahastamisvahendi rakendamise piirkondlikule arengupangale.

Kuna piirkond X kontrollib tõhusalt pank, mida ta täielikult omab, ja kuna pank ei tee muud äritegevust peale piirkonna X heaks tehtavate ülesannete, on piirkonna X ja panga vahel asutusesisene suhe, mis võimaldab piirkonnal X delegeerida rahastamisvahendi rakendamise ülesandeid pangale, tingimusel et pank täidab komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 nõudeid.

2. näide

Piirkond X omab 1 % liikmesriigi arengupangast, mille seadusjärgne ülesanne on toetada liikmesriigi majanduse arengut.

Piirkond X on panga nõukogu liige. Pank võib teha vabalt igapäevaseid finantsotsuseid, s.o anda piirkonnas ettevõtetele laenusid ja tagatisi, mida ei peeta oluliseks. Olulistele otsustele (nt otsused laenustrateegiate, personali töölevõtmise ja eelarve kohta) avaldab otsustavat mõju kontrolliv avaliku sektori hankija. Oma liikmelisusega seotud õiguste alusel teostab piirkond X panga üle kontrolli, mis sarnaneb ta oma osakondade üle teostatava kontrolliga.

Lisaks piirkonna X heaks täidetavatele ülesannetele tegeleb pank äritegevusega, mis moodustab 15 % tema keskmisest kogukäibest.

2016. aasta juunis tahab piirkond X (direktiivi 2014/24/EL kohaselt) delegeerida pangale rahastamisvahendi rakendamise ülesandeid. Kuna piirkond X kontrollib tõhusalt pank (isegi kui talle kuulub sellest vaid 1 %) ja kuna üle 80 % panga tegevusest moodustab talle omanike antud ülesannete täitmine⁽³⁹⁾ (arvutatud panga lepingu sõlmimisele eelnenud kolme aasta keskmise kogukäibe alusel), on piirkonna X ja panga vahel asutusesisene suhe, mis võimaldab piirkonnal X delegeerida rahastamisvahendi rakendamise ülesandeid pangale, tingimusel et pank täidab komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 nõudeid.

⁽³⁹⁾ Antud näite puhul eeldatakse, et on täidetud direktiivis 2014/24/EL sätestatud asutusesisese üksuse omamise tingimused, mida on eespool meelde tuletatud.

3. näide

Riik omab 100 % arengupangast, mille ülesanne on toetada liikmesriigi majanduse arengut.

Ministeerium X on panga juhatuse liige. Pank võib teha vabalt igapäevaseid finantsotsuseid, s.o anda piirkonnas ettevõtetele laenusid ja tagatise, mida ei peeta oluliseks. Olulistele otsustele (nt otsused laenustrateegia, personali töölevõtmise ja eelarve kohta) avaldab siiski otsustavat mõju kontrolliv avaliku sektori hankija ja järelikult teostab ministeerium X panga üle kontrolli, mis sarnaneb ta oma osakondade üle teostatava kontrolliga.

Lisaks ministeeriumi X heaks täidetavatele ülesannetele tegeleb pank äritegevusega, mis moodustab 15 % tema keskmisest kogukäibest.

2016. aasta juunis tahab ministeerium X (direktiivi 2014/24/EL kohaselt) delegeerida pangale rahastamisvahendi rakendamise ülesandeid. Kuna ta kontrollib tõhusalt panku ja kuna üle 80 % panga tegevusest moodustab talle omanike⁽⁴⁰⁾ antud ülesannete täitmine (arvutatud panga lepingu sõlmimisele eelnenud kolme aasta keskmise kogukäibe alusel), on ministeeriumi X ja panga vahel asutusesisene suhe, mis võimaldab ministeeriumil X usaldada rahastamisvahendi rakendamise ülesandeid pangale, tingimusel et pank täidab komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 nõudeid.

3.6. Asutustevaheline koostöö⁽⁴¹⁾

Ainüksi asjaolu, et mõlemad lepingupooled on ise avaliku sektori asutused, ei välista riigihanke-eeskirjade kohaldamist.

Riigihanke-eeskirjade kohaldamine ei tohiks siiski mõjutada ametiasutuste vabadust täita neile antud avalike teenustega seotud ülesandeid, kasutades oma ressursse, mis hõlmab võimalust teha koostööd teiste avaliku sektori asutustega. Pidades silmas vajadust vältida erasektori ettevõtjatega seonduvaid konkurentsimoonusi, selgitati direktiivis 2014/24/EL täiendavalt asutustevahelist koostööd.

Nendel asjaoludel võib korraldusasutus, vahendusasutus või fondifondi rakendav asutus, kes on avaliku sektori hankija, kaaluda rahastamisvahendi rakendamise delegeerimiseks asutustevahelise koostöö kasutamist, tingimusel et on täidetud sellise koostöö tingimused⁽⁴²⁾.

Rahastamisvahendite rakendamiseks tehtavat asutustevahelist koostööd võib teha lepingu kaudu, mis sõlmitakse avaliku sektori hankijaks oleva korraldusasutuse, vahendusasutuse või fondifondi rakendava asutuse ja teise avaliku sektori hankija vahel, kes kontrollib 100 % avalik-õiguslikku üksust, kes saab rakendada rahastamisvahendeid (st asutusesisest üksust). Alternatiivina võib rahastamislepingu sõlmida otse korraldusasutuse, vahendusasutuse või fondifondi rakendava asutuse, kes on avaliku sektori hankija, ja avaliku sektori hankija vahel, kes rakendab rahastamisvahendit. Leping/rahastamiskokkulepe peaks sisaldama rahastamisvahendit rakendava asutuse tasustamise üksikasju⁽⁴³⁾.

Kui korraldusasutus, vahendusasutus või fondifondi rakendav asutus, kes on avaliku sektori hankija, kasutab asutustevahelist koostööd, peab ta tagama, et peetakse kinni komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõigetest 1 ja 2.

⁽⁴⁰⁾ Selle näite puhul eeldatakse, et on täidetud direktiivis 2014/24/EL sätestatud asutusesisese üksuse omamise tingimused, mida on eespool meelde tuletatud.

⁽⁴¹⁾ Eeldusel et asutustevahelise koostöö tingimused on täidetud, on võimalik sõlmida otseleping liikmesriigis asutatud finantsasutustega, mille eesmärk on teenida avalikke huvisid avaliku sektori hankija kontrollimisel, millele on viidatud komisjoni delegeeritud määruse artikli 38 lõike 4 punkti b alapunktis ii, ja avalik-õiguslike organitega, millele on viidatud ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 punkti b alapunktis iii.

⁽⁴²⁾ Liikmesriik võib asutustevahelise koostöö raames määrata ka vahendusasutuse. Seejärel võib vahendusasutus delegeerida rahastamisvahendi rakendamise ülesandeid asutustevahelise koostöö kaudu või vahendusasutuse asutusesisesele üksusele.

⁽⁴³⁾ Kui leping sõlmitakse asutusesisese üksusega, võib rahastamisvahendit rakendavat asutust tasustada kas otse korraldusasutuse kaudu või kaudselt avaliku sektori hankija kaudu, kes teeb korraldusasutusega koostööd. Kohtuasjas C-480/06 (*komisjon vs. Saksamaa*) reserveeris Hamburgi linna heakorrateenistus *Landkreise* neljale kõnealusele maakonnale jäätmepeletusjaamas mahu 120 000 tonni hinnaga, mis määrati iga asjaosalise jaoks samadel alustel. See hind tuli tasuda Hamburgi linna heakorrateenistuse vahendusel rajatise käitajale, kes on heakorrateenistuse lepingupool (vt punkt 5).

3.6.1. *Asutustevahelise koostöö tingimused, mis kehtivad kuni direktiivi 2014/24/EL ülevõtmiseni või kuni 18. aprillini 2016 – olenevalt sellest, kumb on varasem*

Enne direktiivi 2014/24/EL vastuvõtmist ei sisaldunud tingimused, mille täitmisel saab sõlmida avaliku sektorite vahelisi lepinguid⁽⁴⁴⁾ (asutustevaheline koostöö), riigihanke-eeskirjades; need olid kindlaks määratud kohtupraktikas.

Avaliku sektori hankijatest asutuste vaheline koostöö, mille eesmärk on tagada, et nende kõigi täidetava avalik-õigusliku ülesande elluviimisel ei ole vaja kohaldada riigihanke-eeskirju⁽⁴⁵⁾. Riigihanke-eeskirju ei kohaldata järgmistel juhtudel:

- asutustevaheline koostöö on seotud ainult avaliku sektori asutustega, ilma et selles osaleks erasektor;
- järgitakse võrdse kohtlemise põhimõtet, nii et ühtegi eraõiguslikku teenuseosutajat ei seata konkurentidest⁽⁴⁶⁾ soodsamasse olukorda, ja
- koostöö korral võetakse arvesse eranditult kaalutlusi ja nõudeid, mis seonduvad avalikes huvides olevate eesmärkide poole püüdlamisega, millega asutused peavad tegelema⁽⁴⁷⁾.

Puudub rahastamisvahenditega seonduv asutustevahelist koostööd käsitlev kohtupraktika. Euroopa Kohtu seisukohta seoses sellega, kas koostöö korral võetakse arvesse eranditult kaalutlusi ja nõudeid, mis seonduvad avalikes huvides olevate eesmärkide saavutamise, on siiski võimalik iseloomustada teistest valdkondadest pärit näidetega.

Euroopa Kohus mõõnis, et tehes koostööd jätmete kõrvaldamise valdkonnas, täitmaks ELi õigusaktides sätestatud kohustusi, püüavad kohalikud asutused tagada avalikku huvi teeniva ülesande täitmist⁽⁴⁸⁾.

Euroopa Kohus analüüsis ka ülikooli ja avaliku sektori omandis oleva eraõigusliku ettevõtte vahelist koostööd, et osta kõrghariduse haldamiseks informaatikasüsteem. Euroopa Kohus tegi järelduse, et sellise koostöö eesmärk ei ole avalikku huvi teeniva ülesande täitmine, millega tuleb tegeleda nii kõnealusel ülikoolil kui ka ettevõttel, sest viimasele ei ole otsest delegeeritud avaliku teenuse osutamist⁽⁴⁹⁾.

Rahastamisvahendite rakendamiseks tehtava asutustevahelise koostöö korral nõutakse, et koostööd tegevad asutused täidaksid oma ülesandeid avalikes huvides. Nii on see juhul, kui avaliku sektori hankija/delegeeritud üksuse kogu tegevus toimub seadusega antud riikliku volituse alusel, nii et rahastamisvahendi rakendamine võimaldab asutustel täita selliseid ülesandeid, mis on neile antud ELi või liikmesriigi õiguse alusel, näiteks sotsiaalmeetmete rahastamine, teatavat tüüpi VKEde rahastamine või majandusarengu või teadustöö edendamine. Korraldusasutuse (vahendusasutuse või fondifondi rakendava asutuse, kes on avaliku sektori hankija) poolset programmis kirjeldatud tegevuseesmärkide järgimist ja tööd (mitte sellise tegevuse toetamist nagu IT-vahendite väljatöötamine või kontorite rentimine, mida on vaja Euroopa struktuur- ja investeerimisfondide rakendamise tegevatele töötajatele) võib pidada avalikke huvisid teenivateks ülesanneteks. Kui samu eesmärke järgivad ja samu tegevusi teevad teised avaliku sektori asutused, võib nende tegevuse korral olla võimalik asutustevaheline koostöö.

Avaliku sektori asutuste vahelise koostöö korral tuleb juhinduda üksnes kaalutlustest ja nõuetest, mis on seotud avalikes huvides olevate eesmärkide saavutamise, mida tuleb iga üksikjuhtumi korral eraldi uurida.

Tasu, mida maksab korraldusasutus, vahendusasutus või fondifondi rakendava asutus, kes on rahastamisvahendi rakendava asutuse jaoks rahastamisvahendi rakendamisega seonduv avaliku sektori hankija, peab olema võrdne sellega, mida maksavad teised avaliku sektori asutused, kes kasutavad rahastamisvahendit rakendava asutuse teenuseid, mis on seotud sama liiki finantstoodete tarnimisega sama liiki saajatele, olenevalt kohaldatavatest haldusnormidest halduskulude ja -tasude kohta (vt eelkõige komisjoni delegeeritud määruse artiklid 12 ja 13).

⁽⁴⁴⁾ ELi õiguses puudub lepingute suhtes kohaldatav menetlusnorm.

⁽⁴⁵⁾ Kohtuasi C-480/06: komisjon vs. Saksamaa, punktid 37 ja 44–47, ja kohtuasi C-159/11: ASL Lecce, punktid 35–37.

⁽⁴⁶⁾ Kui avaliku sektori asutused ei saa asutustevahelise koostöö abil osutada 100 % teenustest ja peavad sõlmima ülejäänud osa kohta lepingu eraõigusliku isikuga, tuleb võrdse kohtlemise tagamiseks teha seda (asjakohasel juhul) riigihankemenetluse kaudu.

⁽⁴⁷⁾ Kohtuasi C-480/06: komisjon vs. Saksamaa, punktid 44–47.

⁽⁴⁸⁾ Kohtuasi C-480/06: komisjon vs. Saksamaa, punkt 37.

⁽⁴⁹⁾ Kohtuasi C-15/13: Technische Universität Hamburg-Harburg, Hochschul-Informationssystem GmbH vs. Datenlotsen Informationssysteme GmbH, punktid 16 ja 35.

Kokkuvõte.

Korraldusasutus, vahendusasutus või fondifondi rakendav asutus, kes on avaliku sektori hankija, võib kuni direktiivi 2014/24/EL ülevõtmiseni või kuni 18. aprillini 2016 – olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem – kooskõlas kohtupraktikas kehtestatud tingimustega sõlmida asutustevahelise koostöö lepinguid avaliku sektori asutusega, kellele võib delegeerida rahastamisvahendite rakendamise ülesande.

3.6.2. Asutustevahelise koostöö tingimused pärast direktiivi 2014/24/EL ülevõtmist või pärast 18. aprilli 2016

Direktiivi 2014/24/EL artikli 12 lõike 4 kohaselt ei kuulu ainult kahe või enama avaliku sektori hankija vahel sõlmitud leping direktiivi kohaldamisalasse, kui on täidetud kolm tingimust:

- i) lepinguga kehtestatakse osalevate avaliku sektori hankijate vaheline koostöö või rakendatakse koostööd selle tagamiseks, et avaliku sektori hankijad osutavad oma ülesandeks olevaid avalikke teenuseid ühiste eesmärkide saavutamiseks. Nagu märgitud punktis 3.6.1, võib pidada korraldusasutuse, vahendusasutuse või fondifondi rakendava asutuse, kes on avaliku sektori hankija, poolset programmis kirjeldatud operatiivsete eesmärkide järgimist ja tööd (mitte sellise tegevuse toetamist nagu IT-vahendite väljatöötamine või kontorite rentimine, mida on vaja Euroopa struktuur- ja investeerimisfondide rakendamise tegevatele töötajatele) avalikke huviseid teenivateks ülesanneteks;
- ii) sellise koostöö korra juhitudakse üksnes avaliku huviga seotud kaalutlustest (vt eespool punktis 3.6.1 seletatud mõju seoses tasustamisega);
- iii) osalevate avaliku sektori hankijate sellise koostööga seotud tegevusest toimub avatud turul alla 20 %. Järelikult ei kohaldata seda piirangut sellise turul toimuva tegevuse suhtes, mis ei ole seotud koostööga.

Viimase tingimuse kohaselt, milles rangelt piiratakse turul toimuva tegevusega, mis ei ole seotud koostööga, peab osalevate avaliku sektori hankijate sellise koostööga seotud tegevusest toimuma avatud turul alla 20 %.

Kui asutustevahelise koostöö osalised ei tegele majandustegevusega ega konkureeri mis tahes moel teiste turuosalistega, on artikli 12 lõike 4 punkti c tingimus täidetud, sest avatud turul ei tehta ühtegi tegevust.

Direktiivi 2014/24/EL artikli 12 lõike 5 kohaselt võetakse tegevuse protsendimäära kindlakstegemisel arvesse asjaomase juriidilise isiku või avaliku sektori hankija keskmist lepingu sõlmimisele eelnenud kolme aasta kogukäivet seoses teenuste, asjade ja ehitustöödega või muud sobivat alternatiivset tegevuspõhist elementi, näiteks kantud kulusid. Määratluse järgi ei hõlma see arvutus koostöö raames hiljuti tehtud tegevusi, st tegevusi, mida mis tahes osalev avaliku sektori hankija ei teinud enne koostööle asumist.

Kui asjaomase juriidilise isiku või avaliku sektori hankija loomise või tegevuse alustamise aja või tegevuse ümberkorraldamise tõttu puuduvad andmed eelneva kolme aasta käibe kohta või alternatiivse tegevuspõhise elemendi, näiteks kulude kohta, või kui need ei ole enam asjakohased, siis piisab sellest, kui näidata, et tegevuse prognooside abil, et tegevuse mahu hindamine on usaldusväärne.

Kasutada võib ka mitmesuguseid lepingusuhteid, mida on nimetatud eespool punktis 3.6.1 ⁽⁵⁰⁾.

Kokkuvõte.

Korraldusasutusel, vahendusasutusel või fondifondi rakendaval asutusel, kes on avaliku sektori hankija, võib pärast direktiivi 2014/24/EL ülevõtmist või pärast 18. aprilli 2016 olla võimalik sõlmida kooskõlas direktiivis sätestatud tingimustega asutustevahelisi koostöölepinguid teiste avaliku sektori hankijatega, kellele saab delegeerida rahastamisvahendite rakendamise ülesande. Kasutada saab ka mitmesuguseid eri lepingusuhteid, mida on kirjeldatud eespool punktis 3.6.1.

⁽⁵⁰⁾ S.o otseleping avaliku sektori hankijaks oleva korraldusasutuse, vahendusasutuse või fondifondi rakendava asutuse ja teise avaliku sektori hankija vahel, kes kontrollib 100 % avalik-õiguslikku üksust, kes saab rakendada rahastamisvahendeid (st asutusesisest üksust), ja otseleping avaliku sektori hankijaks oleva korraldusasutuse, vahendusasutuse või fondifondi rakendava asutuse ja rahastamisvahendit rakendava avaliku sektori hankija vahel.

Näide

Majandusministeerium kontrollib 100 % avalikule sektorile kuuluvast arengupangast, mille ülesanne on seaduses sätestatud VKEdele laenude ja tagatiste andmine, et toetada kogu riigi territooriumil innovatsiooni.

Piirkond Y rakendab programmi, mille eesmärk on toetada piirkonnas innovatsiooni. Piirkond ei kontrolli individuaalselt ega ühiselt liikmesriigi arengupanka. Seetõttu ei ole nende kahe vahel asutusesiseseid suhteid.

Asutustevaheline koostöö on võimalik, kui on täidetud selleks vajalikud tingimused.

1. Sellise koostöölepingu eesmärk, mis on sõlmitud kas majandusministeeriumi ja piirkonna Y vahel või arengupanga ja piirkonna Y vahel, peab olema tagada, et ministeeriumi ja piirkonna Y osutatavaid avalikke teenuseid osutatakse nende ühiste eesmärkide täitmiseks. Piirkonnaga Y seonduvalt piisab sellest, et piirkonnas innovatsiooni toetamine on programmis seatud eesmärk.
2. Koostöö rakendamisel tuleb juhinduda üksnes avalike huvidega seotud kaalutlustest. Eelkõige tuleb teenuste eest tasuda piirkonnale samadel tingimustel nagu ministeeriumile. Kui pank on ministeeriumile juba andnud finantstooteid, mida piirkond palub pangal rakendada, nõuab pank neid tooteid andes piirkonnalt rahastamisvahendi rakendamise eest sisse samasugused kulud ja tasud. Kui pank ei ole ministeeriumile andnud finantstooteid, mida piirkond palub pangal rakendada, nõustub liikmesriigi arengupank piirkonnalt sisse nõudma samasugused kulud ja tasud, mida ta nõuaks ministeeriumilt.
3. Osalevate avaliku sektori hankijate sellise koostööga seotud tegevusest peab toimuma avatud turul alla 20 %. Liikmesriigi arengupank ei tohi rahastada koostööga seotud tegevust (st anda seda liiki finantstooteid, mis on ette nähtud teatavat liiki saajatele mõnes konkreetses sektoris, näiteks omakapitali innovatsioonile orienteeritud idufirmadele) avatud turul rohkem kui 20 % ulatuses oma lepingu sõlmimisele eelnenud kolme aasta keskmisest kogukäibest.

Kui liikmesriigi arengupank täidab komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 tingimusi, võib piirkond Y sõlmida selle pangaga otselepingu.

3.7. Komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 nõuded

Komisjoni delegeeritud määruse artiklis 7 on sätestatud kriteeriumid, mida korraldusasutus peab arvestama rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimisel. Rahastamisvahendeid rakendavate asutuste valimise (välja arvatud EIP ja EIFi valimine) suhtes kohaldatakse komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõigetes 1 ja 2 sätestatud norme, olenemata lepingu mahust ja olenemata asjaomaste asutuste valimise menetlusest (avatud pakkumismenetlus, läbirääkimistega menetlus, konkurentsipõhine hankemenetlus, otseleping). Kui fondifondi rakendavad asutused valivad finantsvahendajaid, kohaldatakse komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 3 sätteid.

Tuletades meelde aluslepingus sätestatud läbipaistvus- ja mittediskrimineerimis põhimõtet, sätestatakse komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõikes 2, et valikuprotsess peab olema läbipaistev ja objektiivsetel alustel põhjendatud ning sellega ei tohi kaasneda huvide konflikti.

Kui rahastamisvahendite rakendamise ülesanded delegeeritakse kooskõlas ühega riigihanke direktiivis sätestatud hankemenetlustest kolmandale isikule, peab see menetlus komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 kohaselt hõlmama vähemalt valimise ja hankelepingu kriteeriume ning pädevusraamistiku elemente, mis on nimetatud allpool punktides 3.7.1–3.7.3. Kui tegemist ei ole sellise olukorraga, st otselepingu korral, tuleb küll kohaldada komisjoni delegeeritud määruse artiklis 7 märgitud kriteeriume, aga mitte kui valiku- ja hankelepingukriteeriume ja pädevusraamistiku elemente.

3.7.1. Valikukriteeriumid

Komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 1 punktides a–f ja artikli 7 lõike 2 esimeses lõigus esitatud kriteeriumid on seotud selle asutuse õigus- ja teovõime ning finants-, majandus- ja haldussuutlikkusega, kellele delegeeritakse rahastamisvahendi rakendamine. Seepärast tuleb kohaldada vähemalt järgmist valikukriteeriumide rühma.

3.7.1.1. Õigus- ja teovõime

Tagamaks, et valitud asutusel on liikmesriigi ja ELi õiguse kohaselt lubatud täita rahastamisvahendi rakendamise ülesandeid, on vaja kontrollida delegeeritava asutuse õigus- ja teovõimet. Seetõttu tuleb valikumenetluse käigus kontrollida delegeeritud asutuse õigust teha liidu ja liikmesriigi õiguse raames asjakohaseid rakendustoiminguid (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 1 punkt a).

3.7.1.2. Majandus- ja finantssuutlikkus

Asutusel, kellele delegeeritakse rahastamisvahendite rakendamise ülesanded, peab olema töö elluviimiseks majandus- ja finantssuutlikkus. Seetõttu tuleb valikumenetluse käigus kindlaks teha, kas delegeeritud asutus on majanduslikult ja rahanduslikult piisavalt elujõuline (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 1 punkt b). Piisavuse kontrollimisel tuleb võtta arvesse asutusele delegeeritavate ülesannete liiki ja rakendamise viise, sh nende kestust.

3.7.1.3. Haldussuutlikkus

Asutusel, kellele delegeeritakse rahastamisvahendite rakendamise ülesanded, peab olema programmi rakendamise raames rahastamisvahendi rakendamiseks haldussuutlikkus, s.o:

- piisav võime rahastamisvahendit rakendada, kaasa arvatud organisatsioonistruktuur ja juhtimisraamistik, mis annab korraldusasutusele vajaliku kindlustunde (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 1 punkt c). Korraldusasutus peab hindama, kui hästi juhitakse ja kontrollitakse selles asutuses kehtestatud süsteemi, kellele kavatsetakse delegeerida rakendamisülesanded. Kehtestatud süsteem peaks olema hõlmama järgmisi aspekte: tegevuse kavandamine, alustamine, teavitamine, eesmärkide täitmise jälgimine, riskijuhtimine ja ettevõtluskontroll;
- tulemuslik ja tõhus sisekontrollisüsteem (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 1 punkt d). Tulemuslik ja tõhus sisekontrollisüsteem peaks tagama, et asutuses, kellele on delegeeritud rahastamisvahendite rakendamine, on piisav kontrollikeskkond ja seal järgitakse menetlusi, mis on kehtestatud tegevuse elluviimiseks, hindamiseks, jätkamiseks ja riskide leevendamiseks;
- sellise raamatupidamissüsteemi kasutamine, mis pakub õigel ajal täpset, täielikku ja usaldusväärset teavet (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 1 punkt e).

3.7.1.4. Kogemus

Rahastamisvahendite rakendamiseks kõige sobivamate asutuste valimisel võtab korraldusasutus nõuetekohaselt arvesse delegeeritud asutuse kogemusi samasuguste rahastamisvahendite (mitte tingimata ELi vahendid) rakendamisel üldiselt ning ka kavandatavate meeskonnaliikmete asjatundlikkust ja kogemust (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõige 2). See nõue ei tohiks takistada vastloodud üksuse valimist, kui hinnatakse meeskonnaliikmete kogemust. Meeskonnaliikmete kogemuse hindamine on tavaliselt lepingu sõlmimise kriteerium, sest see seondub pakkumusega (hinnatakse, kes hakkab pakutavaid teenuseid osutama), mitte pakkujaga.

3.7.2. Hankelepingu kriteeriumid

Teine kriteeriumide rühm, mis on määratletud komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 2 punktis a, on seotud rahastamisvahendi rakendamist käsitleva lepingu reguleerimisemega. Seetõttu tuleb kohaldada vähemalt allpool loetletud lepingukriteeriumide rühma. Ainult madalaima hinna või madalaimate kulude kasutamise (st ainult rahastamisvahendite haldustasude või -kulude kontekstis) meetod rahastamisvahendeid rakendavate asutuste pakkumuste hindamisel ei võimaldaks korraldusasutustel kohaldada kõiki minimaalseid hindamiskriteeriume. Seetõttu tuleb rahastamisvahendeid rakendavaid asutusi valivatel korraldusasutustel kasutada pakkumuste hindamisel majanduslikult kõige soodsamat meetodit.

3.7.2.1. Investeeringumeetod

Korraldusasutusel tuleb pakkumusi hinnata pakkujate esitatud investeeringumeetodi alusel seonduvalt finantsvahendajate või lõppsaajate valimisega, kui see on asjakohane, ja tingimuste alusel, mida kohaldatakse seoses lõppsaajate toetamisega, sh hinnakujundus, ning kui rahastamisvahendit rakendav asutus eraldab rahastamisvahendile oma rahalisi vahendeid või jagab riski, ka huvide kooskõlastamiseks ning võimaliku huvide konflikti leevendamiseks kavandatavate meetmete alusel.

- Finantsvahendajate või lõppsaajate (vastavalt olukorrale) väljaselgitamise ja hindamise meetodika töökindlus ning usaldusväärsus (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 2 punkt a).
- Lõppsaajatele antava toetusega seotud tingimused, kaasa arvatud hinnakujundus (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 2 punkt c). Hinnakujundus peaks hõlmama pakutavate eri liiki teenuste ja lisasoodustuste hinnavahe-mikku võrreldes tavaliste äritehinguga (nt tagatiste vähendamine, hüvitamisvõimalused tagasimaksmisraskuste korral, võimalus anda keeruliste projektide korral teatavates valdkondades tehnilist ja/või rahandusalast nõu jne). Kui teenuse osutaja ei ole konkreetse teenuseliigi hinda eelnevalt kindlaks määranud, tuleb määrata hinna arvutamise meetod või teha piisavalt üksikasjalik ligikaudne kalkulatsioon ja sellest teatada.

Tingimused võib seada sammsammuliste juhistena, mis aitavad lõppsaajatel mõista, kuidas nad peaksid esitama investeerimisnõudeid, mis liiki teenused tuleb tagastada ja mis liiki tasustamine on lepinguga hõlmatud.

- Kavandatavad meetmed huvide kooskõlastamiseks ning võimalike huvide konfliktide leevendamiseks (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 2 punkt f), kui rahastamisvahendit rakendav asutus eraldab rahastamisvahendile oma rahalisi vahendeid või jagab riski. Vahendiks, millega investorite huvisid tõhusalt kooskõlastada, oleks sobiliku kasumi ja riski jagamise struktuuri loomine rahaliste vahendite jaoks, mida asutus investeerib⁽⁵¹⁾.

3.7.2.2. Suutlikkus leida lisavahendeid⁽⁵²⁾

Selleks et tagada kõnealuse rahastamisvahendi suurim võimalik võimendav mõju, tuleb selle asutuse valimisel, kellele delegeeritakse rahastamisvahendi rakendamine, ühe kriteeriumina kasutada võimekust leida lisaks programmimaksetele muid vahendeid lõppsaajatesse investeerimiseks (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 2 punkt d). Seetõttu tuleb pakkumusi hinnata selle alusel, kas asutus suudab teha lisainvesteeringuid.

3.7.2.3. Investeerimistegevuse täiendavus⁽⁵³⁾

Tagamaks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide sekkumise lisandväärtust, on üks kriteeriume, mida tuleb kohaldada selle asutuse valimisel, millele delegeeritakse rahastamisvahendi rakendamine, tema võimekus tõendada, et rahastamisvahendi rakendamine täiendab tema tavategevust (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 2 punkt e).

3.7.2.4. Halduskulude ja -tasude suurus

Rahastamisvahendit rakendava asutuse pakkumist valides tuleb ühe kriteeriumina kasutada halduskulude ja -tasude suurst, mis kujutavad endast korraldusasutusele osutatava teenuste hinda. Arvesse tuleb võtta nende arvutamise meetodit.

3.7.3. Pädevusraamistiku elemendid

Soovitav on lisada pädevusraamistikku tingimused, millega pakkujad peavad nõustuma. Nende pädevusraamistikku lisamine ei ole ainult viis tagada nende järgimine, vaid sellega tagatakse juba ette, et potentsiaalsed pakkujad on nendest tingimustest teadlikud.

Selleks et oleks võimalik kontrollida, kas menetlused, mille on kehtestanud ja mida rakendab asutus, kellele rahastamisvahendi(te) rakendamine on delegeeritud, vastavad kohaldatavatele eeskirjadele, peaks asutus olema nõus laskma end auditeerida liikmesriigi auditeerimisasutustel, komisjonil ning Euroopa Kontrollikojal (komisjoni delegeeritud määruse artikli 7 lõike 1 punkt f). Tagamaks, et asutus on nõus laskma end auditeerida, on soovitatav sätestada see tingimus pakkumismenetluse pädevusraamistikus ja asjakohases rahastamislepingus⁽⁵⁴⁾. Selleks et tagada ühissätete määruse artikli 38 lõike 4 järgimine, on lisaks soovitatav märkida pädevusraamistikus, et rahastamisvahendit rakendav asutus ei tohi olla loodud sellisel territooriumil ja tal ei tohi olla ärisuhteid sellistel territooriumidel inkorporeerunud üksustega, mille jurisdiktsioonid ei tee liiduga koostööd seoses rahvusvaheliselt kokku lepitud maksunormidega, ja ta peab sellised nõuded üle võtma valitud finantsvahendajatega sõlmitavatesse lepingutesse.

4. Viide, lingid

SEK(2011) 1169 (lõplik) KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT, milles käsitletakse ELi riigihankeõiguse kohaldamist ostjatevahelistele suhete suhtes (riigiasutuste vaheline koostöö)

⁽⁵¹⁾ Vt ka tasu soodusmäära käsitlev suunis EGESIF_15-0030-00

⁽⁵²⁾ Kui avaliku sektori hankija tahab hinnata seda, kas töövõtja on leidnud minevikus lisavahendeid (mitte seondult rahastamisvahendiga, mille haldamist pakutakse), võiks olla alternatiivne valikukriteerium nõue, et pakkujad tõendaksid oma suutlikkust leida lisavahendeid.

⁽⁵³⁾ Kui avaliku sektori hankija tahab hinnata seda, kas töövõtja suudab teha täiendavaid investeeringuid, võiks olla alternatiivne valikukriteerium nõue, et pakkujad tõendaksid täiendavat investeerimistegevust.

⁽⁵⁴⁾ Seoses EIPga (st EIP ja EIF kooskõlas ühissätete määruse artikli 2 lõikega 23) tuleb märkida, et komisjoni delegeeritud määruse artikli 9 lõike 3 kohaselt peab korraldusasutus volitama tegevust auditeerima ettevõtja, kes peab tegutsema komisjoni kehtestatud ühisaamistiku alusel. Asutusi, kes rakendavad muid rahastamisvahendeid kui EIP, võivad auditeerimisasutused kas ise uditteerida või volitada selleks välissetvõtjaid. Viimati nimetatud juhul tuleb neil need ettevõtjad valida riigihanke-eeskirjade ja -põhimõtete alusel.

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/public_public_cooperation/sec2011_1169_et.pdf

Direktiiv 2004/18/EÜ

Direktiiv 2014/24/EL

Tasu soodusmäära käsitlev suunis EGESIF_15-0030-00
